

Případ komisaře Wallandera
a Lindy Wallanderové

henning
mankell

KRIMI román HOST

než přijde
mráz

Krátce po deváté večer dvacátého prvního srpna 2001 začalo foukat. Na jezeře Marebo, které leží v údolí na jihu oblasti Romeleåsen, se proháněly vlny. Ve stínu u břehu čekal muž a rukou zkoušel směr větru. Vane skoro přesně z jihu, pomyslel si spokojeně. Místo, kam vysype krmení, aby přilákal zvířata, která brzy obětuje, si tedy vybral dobře.

Posadil se na kameny, na které nejprve rozprostřel tričko, aby ho nestudily. Měsíc stál nízko. Mlha zakrývající celé nebe nepropustila ani paprsek. Úhoří tma, napadlo ho. Takhle to nazýval můj švédský kamarád z dětství. Za takových temných srpnových nocí se úhoři vydávají na cestu. Překonávají nastražené zábrany a putují proti proudu. Ale pasti čekají všude.

Poslouchal. Jeho citlivé uši zachytily vzdálený zvuk auta, jinak bylo úplné ticho. Vzal baterku a kuželem světla přešel po břehu až na hladinu. Tušil, že se blíží. Na temné ploše jezera zahlédl dvě bílé skvrny. Za chvíli by jich mělo být víc a začnou růst.

Zhasl baterku a v hlavě, kterou vycvičil ve věrného a poslušného pomocníka, zapátral po časovém údaji. Devět hodin a tři minuty. Ví to přesně. Samozřejmě má pravdu. Za půl hodiny bude se vším hotov. Během let zjistil, že nejenom lidé si potrpí na přesnost. Umějí se jí naučit i zvířata. Příprava na to, co se dnes večer mělo stát, trvala tři měsíce. Budoucí oběti pomalu a metodicky navykl na svou přítomnost. Spřátelil se s nimi.

To byla jeho velká přednost. Uměl se sblížit s každým. Nejen s lidmi, ale i se zvířaty. Byl jejich kamarád, ale nikdo netušil, co se mu skutečně honí hlavou. Opět rozsvítil baterku. Bílých skvrn stále přibývalo a zvětšovaly se. Blížily se ke břehu. Jeho čekání za chvíli skončí. Posvítí si na břeh. Stály tam dva rozprašovače plné benzínu. Na zem vyklepal drobký chleba. Zhasl a čekal.

Nastal ten správný čas. Počíнал si klidně a rozvážně, přesně, jak plánoval. Labutě vylezly na břeh. Chňapaly po kouscích chleba a zdálo se, jako by člověka stojícího opodál ani nezpозorovaly.

Nebo se o něj nestaraly. Zvykly si na něj a věděly, že od něj nehrozí nebezpečí. Baterku už nepotřeboval. Nasadil si brýle pro noční vidění. Na břehu bylo šest labutí, tři páry. Dvě seděly, ostatní si čistily peří nebo ještě zobáky hledaly drobky.

Přišla jeho chvíle. Do každé ruky vzal jeden rozprašovač a všechny ptáky postříkal benzinem. Než stihli vzlétnout, jednu láhev odhodil a druhou zapálil. Hořící benzin okamžitě zažehl labutí křídla. Ptáci se snažili uniknout utrpení a jako mávajícím ohnivým koulem vzlétli nad jezero. Chtěl si tu scénu i zvuky vrýt do paměti. Křičící ptáci letí nad hladinou, dokud nespádnou do vody a nezemřou. Jejich doutnajícím křídla syčí. Jako rozbité trubky, pomyslel si. Takhle si budu pamatovat jejich poslední výkřik.

Všechno se to událo strašně rychle. Labutě zapálil za necelou minutu. Pozoroval jejich let nad hladinou, dokud nespádnou do vody. A znovu zavládla tma. Byl spokojený. Všechno šlo dobře. Dnešní večer vyšel přesně podle plánu, proběhla první zkouška.

Rozprašovače hodil do jezera. Triko, na kterém seděl, nacpal do batohu a ještě rozsvítil baterku, aby se ujistil, že nic nezapomněl. Když se přesvědčil, že po sobě nezanechal jedinou stopu, vytáhl z kapsy mobil. Koupil ho před několika dny v Kodani. Ten k němu nikoho nedovede. Vytočil číslo a čekal.

Když se dovolal, požádal o spojení s policií. Hovor byl krátký. Pak telefon zahodil do vody, nasadil si batoh a zmizel ve tmě.

Vítr se stočil k západu a zesílil.

Linda Caroline Wallanderová toho dne na konci srpna přemýšlela, jestli má se svým otcem společného něco, co dosud neobjevila, ačkoliv jí je už téměř třicet a měla by vědět, kdo vlastně je. Vypytała se ho, dokonce se občas pokusila vynutit si na něm nějakou reakci. Dělal, že nechápe, a vyhýbavě odpovídal, že se přece nejvíce podobá dědečkovi. Rozhovory o podobnosti, jak jim říkala, někdy skončily hádkou, která vrcholila rozhořčeným křikem. Oba byli velmi vznětliví, ale uměli se rychle uklidnit. Většinu roztržek zapomněla a předpokládala, že ani jejího otce debaty, které tu a tam nabraly špatný směr, netrápily.

Avšak jednu z jejich letních hádek z hlavy dostat nemohla. Šlo o hloupost. Přesto měla pocit, jako by mezi vzpomínkami znovu objevila střípky ze svého dětství a dospívání, které úplně potlačila. A právě o vzpomínkách se začali dohadovat, zrovna když přijela na začátku července ze Stockholmu do Ystadu. Když byla malá, jeli všichni na výlet na Bornholm, její otec, matka Mona a ona, tehdy šestiletá nebo sedmiletá. Tak pitomě se pohádali kvůli tomu, jestli foukalo, nebo ne. Obědvali na úzkém balkonu, příjemně pofukovalo a hovor se stočil na cestu na Bornholm. Táta tvrdil, že Lindě bylo na lodi špatně a pozvracela mu bundu. Linda si ale naprosto jasně vybavovala modrou hladinu, která se před ní rozprostírala jako zrcadlo. Na Bornholm vyrazili jenom jednou, nemohli si splést dva různé výlety. Máma plavby neměla ráda a táta vzpomínal, že ho překvapilo, když se rozhodla jet na ostrov s nimi.

Večer po té podivné nevyřešené hádce nemohla Linda usnout. Za dva měsíce by měla nastoupit u ystadské policie. Školu ve Stockholmu dokončila a ráda by začala pracovat dříve. Takhle neměla celé léto co dělat a otec se jí věnovat nemohl, protože si velkou část dovolené vybral už v květnu. Myslel si, že koupí domek, a dovolenou chtěl věnovat stěhování. Tedy on ten dům ve Svarte, jižně od silnice a kousek od moře, *skutečně* koupil. Ale

na poslední chvíli, když už složil zálohu, majitelku, osamělou učitelku v důchodu, naprosto vyděsila představa, že by měla své růže a rododendrony nechat napospas chlapíkovi, kterého nejspíš vůbec nezajímal. Mluvil jen o tom, kde postaví boudu pro psa, kterého si možná jednou pořídí. Od prodeje tedy odstoupila. Makléř navrhoval, že by měl otec na koupi trvat, nebo alespoň požadovat nějaké odstupné. Ale táta se s domkem, do nějž se nikdy nepřestěhoval, už v duchu rozloučil.

Během zbytku své měsíční dovolené, kdy byla zima a foukalo, se pokoušel najít jiný dům. Ale buď byly drahé, anebo neodpovídaly tomu, o čem celá dlouhá léta v ulici Mariagatan v Ystadu snil. Zůstával tedy v bytě a sám sebe se ptal, jestli z něj vůbec někdy vypadne. Linda končila poslední semestr na policejní akademii. Jednou o víkendu se u ní zastavil a nacpal auto věcmi, které si chtěla odvézt domů. V září by měla dostat vlastní byt. Do té doby bude bydlet ve svém starém pokojíku.

Brzo si začali lézt na nervy. Linda byla netrpělivá a doufala, že táta zatahá za nějaké nitky, aby mohla do práce nastoupit dřív. Při jedné příležitosti se skutečně zeptal své nadřízené Lisy Holgersonové, ale nemohla v té věci nic udělat. Nového kolegu by urgentně potřebovali, protože mají málo lidí, ale nejsou peníze na platy. Linda nemůže začít dřív než desátého září, ať ji potřebují sebevíc.

Během léta obnovila Linda přátelství se dvěma dívkami, které neviděla vlastně od puberty. Jednou potkala náhodou na náměstí Zebu nebo „Zebru“, jak jí všichni říkali. Linda ji nejdřív nepoznala. Černé vlasy si obarvila načerveno a ostříhala je nakrátko. Zeba pocházela z Íránu. Chodily spolu až do deváté třídy, pak se jejich cesty rozdělily. Když na sebe toho červencového dne natrefly, tlačila Zebra kočárek. Zašly do cukrárny na kávu.

Zebra byla vyučená barmanka. Otěhotněla s Markusem, toho Linda také znala. Markus miloval exotické plody a už v devatenácti měl vlastní zahradnictví u východního příjezdu do Ystadu. Vztah skončil, ale narodil se z něj chlapeček. Povídal si dlouho, dokud klučina nezačal křičet tak pronikavě, že radši utekly na

ulici. Zůstaly v kontaktu a Linda si uvědomila, že se znovu vrátí do doby, kdy pro ni život v Ystadu znamenal celý svět, a díky tomu přestává být tak netrpělivá.

Když se po setkání se Zebrou vracela domů, začalo najednou pršet. Schovala se v obchodě s oblečením. Čekala, až déšť ustane, a zkusila v telefonním seznamu najít číslo na Annu Westinovou. Trochu sebou trhla, když se jí to povedlo. O Anně neměla téměř žádné zprávy skoro deset let. Byly nejlepší kamarádky celé dětství. Přátelství ale skončilo náhle a tvrdě, když se v sedmnácti obě zamilovaly do stejného kluka. Zamilovanost pominula a kamarádství zkusily obnovit. Ale něco se mezi nimi změnilo, takže to nakonec vzdaly. V posledních letech myslela Linda na Annu skutečně zřídka. Zebra však vzpomínky oživila. Linda měla radost, když zjistila, že Anna pořád bydlí v Ystadu, v jedné ulici poblíž Mariagatan, u výpadovky na Österlen.

Večer jí Linda zavolala a za několik dní se setkaly. Pak se vídaly několikrát do týdne, někdy všechny tři, ale nejčastěji jen Anna s Lindou. Anna bydlela sama a žila ze stipendia, které s obtížemi vystačilo na financování studia medicíny.

Lindě se zdálo, že Anna je, pokud to vůbec bylo možné, ještě plašší než v dospívání. Otec jí a její matku opustil, když bylo Anně pět nebo šest let. Nikdy už o sobě nedal vědět. Annina matka žila na venkově, u Löderupu, nedaleko od místa, kde dlouhá léta bydlel Lindin dědeček. Maloval tam své obrazy, které byly jeden jako druhý. Annu nejspíš těšilo, že se Linda ozvala a že se stěhuje zpět do Ystadu. Linda si však uvědomovala, že musí být vůči Anně velmi opatrná. Byla v ní křehkost, která Lindu uváděla do rozpaků. Nemohla se s Annou skutečně sblížit. Ale díky Zebře, jejímu synovi a Anně dokázala překonat to vlekoucí se léto a čekání, až bude moct vejít na stanici, pohovořit s tělnatou paní Lundbergovou, která držela ochrannou ruku nad skladem, a vyžádat si uniformu a všechno ostatní.

Otec pracoval téměř celé léto na vyřešení série přepadení bank a poštovních úřadů v Ystadu a okolí. Bohužel bezvýsledně.

Linda občas zaslechla, že během té velmi dobře naplánované operace došlo i k několika velkým výbuchům. Když otec usnul, procházela jeho poznámky a vyšetřovací spis, který si často brávil domů. Jakmile se ho ale zeptala, na čem právě dělá, odpovídal vyhýbavě. Ještě nebyla policistka. S otázkami musí počkat do září.

Letní týdny plynuly. Jednou v srpnu přišel otec domů brzy odpoledne. Volal mu realitní makléř a tvrdil, že má dům, který se mu bude zaručeně líbit. Je to poblíž pláže v Mossby, kousek od ústí malého potoka. Zeptal se Lindy, jestli by se tam chtěla jet podívat s ním. Zavolala Zebře a přesunula domluvenou schůzku na druhý den.

Nasedli do otcova peugeotu a vyrazili na západ. Šedivý nádech moře ohlašoval blížící se podzim.

V domě bylo ticho a prázdno. Několik tašek odnesl vítr, chyběla půlka okapu. Domek stál na kopci se širokým výhledem na moře. Je takový ponurý a pustý, pomyslela si Linda. To není místo, kde by měl táta klid. Jen by ho tu pronásledovali jeho démoni. Co jsou ale vlastně zač? Přemýšlela, co otce trápí nejvíc. V duchu vypočítávala jeho nedostatky. Nejprve osamělost, pak rostoucí nadváhu a ztuhlé klouby. A po nich? Nechala seznam seznamem a nenápadně pozorovala, jak otec chodí po zahradě a zkoumá stavbu. Slabý, skoro nepatrný vánek si hrál v korunách vysokých buků. Před nimi se prostíralo moře. Linda přimhouřila oči a na horizontu spatřila loď. Kurt Wallander se podíval na dceru.

„Podobáš se mi, když takhle mžouráš.“

„Jenom když mžourám?“

Šli dál. U domu se povalovaly zbytky rozpadlé kožené pohovky. Vylekali hraboše, který zmizel mezi péry. Otec se rozhlédl a zavrtěl hlavou.

„Proč se vlastně chci odstěhovat z města?“

„Mám se tě na to zeptat? Tak jo. Proč se chceš odstěhovat z města?“

„Vždycky jsem snil o tom, že budu moct ráno vstát, vylézt ven a vyčurat se.“

Pobaveně se na něj podívala.

„Jenom proto?“

„Znáš lepší důvod? Vyrazíme?“

„Ještě to jednou obejdeme.“

Tentokrát si domek prohlížela mnohem pozorněji, jako by sama byla koupěchtivý spekulant a její otec makléř. Zkoumala to tu jako zvíře, které zavětrilo.

„Kolik ten barák stojí?“

„Čtyři sta tisíc.“

Nevěřicně zavrtěla hlavou.

„Opravdu,“ reagoval.

„Ty máš tolik peněz?“

„Ne. Ale v bance mám dveře dokořán. Jsem důvěryhodný muž, policista, který řádně plní své povinnosti. Jen mě trochu mrzí, že se mi tady nelíbí. Prázdný dům je stejně depresivní jako opuštěný člověk.“

Vyrazili zpět. Linda se zadívala na ukazatel, který míjeli. „Pláž Mossby“. Podíval se na ni.

„Chceš tam?“

„Jo. Jestli nespěcháš.“

Na parkovišti u pláže stál osamělý karavan. Stánek byl zavřený. Před karavanem seděli na rozbitých plastových židličkách muž a žena a bavili se německy. Mezi sebou měli stůl. Hráli karty a velmi se soustředili. Linda a Kurt Wallanderovi zamířili na pláž.

Přesně tady mu před několika lety oznámila, jak se rozhodla. Nebude z ní čalounice a nemá ani tolik sebevědomí, aby šla za dětinským snem o herecké kariéře. Ani nebude podnikat nebezpečné výlety po světě. Kdysi chodila s klukem z Keni, který v Lundu studoval medicínu. Byla to její největší láska, i když v posledních letech už vzpomínky bledly. Vrátil se domů, a ona zůstala tady. Přála si, aby pro ni její matka Mona byla vzor. Avšak viděla pouze ženu, která všechno dělala jen napůl. Mona chtěla mít dvě děti, ale zůstalo jen u jednoho. Také věřila, že Kurt Wallander bude její jediná životní láska. A rozvedla se a teď žila v Malmö s účetním, který byl v invalidním důchodu a hrál golf.

Opět se v ní probudila zvědavost a zadívala se na svého otce, kriminalistu, na toho, kdo ji pokaždé zapomněl vyzvednout na letišti, když dorazila na návštěvu. Dokonce pro něj měla pojmenování, „Muž, který pořád zapomíná, že existuju“. Ten, kdo nikdy neměl čas. Zjistila, že po dědečkově smrti má přese všechno právě k němu nejbližší. Změnila názor, našla si pro něj místo, kde jí byl sice blízko, ale ne *tak* moc. Jednou ráno, když se probudila, ale ještě nevstala z postele, pochopila, že to, co od života vlastně

chce, je být jako on, dát se k policii. Celý rok si to nechávala pro sebe, promluvila si o tom jen se svým tehdejším přítelem. Potom se vydala do Skåne, vzala tátu na tuhle pláž a řekla mu to. Doteď si pamatovala, jak byl překvapený. Poprosil Lindu, aby mu dala chvilku času, že si to její rozhodnutí musí promyslet. Najednou znejistěla. Myslela si, že ho potěší. Otočil se k ní zády a ona sledovala jeho prořídlé trčící vlasy a připravovala se na hádku. Pak se však obrátil a usmíval se a jí bylo všechno jasné.

Šli až ke břehu. Linda se nohou rýpala ve stopě po koňském kopytu. Kurt Wallander sledoval racka, který mu neklidně poletoval nad hlavou.

„Tak co ty na to?“ zeptala se.

„Na co? Na ten domek?“

„Na to, že se před tebou už brzo ukážu v uniformě.“

„Neumím si to úplně představit. Asi mě to rozhodí.“

„Proč by tě to mělo rozhodit?“

„Asi proto, že vím, jak se budeš cítit. Obléknout uniformu není těžké. Horší je ukázat se v ní na veřejnosti. Zjistíš, že tě všichni vidí. Jsi policajt, připrav se na to, že se na ulici budeš muset vypořádat se surovci. Víím, co tě čeká.“

„Já se nebojím.“

„Nemluvím o strachu. Říkám, že jakmile si tu uniformu oblečeš, už s tebou bude pořád.“

Tušila, že má pravdu.

„Jaké si myslíš, že to bude?“

„Šlo to ve škole, půjde to i tady. Záleží jen na tobě, jestli to pro tebe bude to pravé.“

Kráčeli dál po pláži. Oznamila mu, že se za pár dní vypraví do Stockholmu. Její ročník chystá závěrečný ples, než se všichni s konečnou platností rozutečou do různých policejních okrsků po celé zemi.

„My jsme tehdy žádný ples neměli,“ řekl. „Když jsem začínal, neměl jsem vlastně skoro žádné vzdělání. Pořád si říkám, jak za mého mládí lidi k policii nebo na úřady vybírali. Asi šlo o sílu.“

A aby člověk nebyl úplně blbec. Ale vzpomínám si, že jsem si dal pivo, když jsem dostal uniformu. Samozřejmě že ne na ulici, ale u kamaráda v Malmö. Bydlel v ulici Södra Förstadsgatan.“

Zavrtěl hlavou. Linda si nebyla jistá, jestli ho ta vzpomínka pobavila, nebo potrápila.

„To jsem ještě bydlel doma. Myslel jsem, že se táta zblázní, když jsem se objevil v uniformě.“

„Proč ho tak štvalo, že jsi šel k policii?“

„Došlo mi to, až když umřel. Napálil mě.“

Zastavila se.

„Napálil?“

Usmál se na ni.

„Táta byl vlastně rád, že jsem policajt. Ale nepřiznal to, protože ho bavilo udržovat mě v nejistotě. A to se mu vážně dařilo, to víš sama.“

„To nemůže být pravda.“

„Nikdo neznal mého otce líp než já. Víím, že mám pravdu. Táta byl darebák. Báječně darebný otec. Jediný, kterého jsem měl.“

Vydali se k autu. Mlha se zvedla. Jakmile se ukázalo slunce, hned se oteplilo. Ti dva Němci, kteří hráli karty, se na ně ani nepodívali. U vozu pohlédl na hodinky.

„Spěcháš domů?“ zeptal se.

„Nemůžu se dočkat, až budu moct začít pracovat. To je všechno. Proč se ptáš, jestli spěchám? Jsem jen netrpělivá.“

„Musím ještě něco zařídit. Povím ti to cestou.“

Vyjeli směrem na Trelleborg a odbočili u sjezdu k zámku Charlottenlund.

„Vlastně nic nepotřebuju. Ale jsme blízko, můžeme se tam zajet podívat.“

„Kam?“

„Na zámek Marebo. Nebo spíš k jezeru u zámku.“

Cesta byla úzká a klikatá. Vyprávěl tak pomalu a trhaně, jak jeli. Linda přemýšlela, jestli jsou jeho písemné zprávy také tak špatné jako ústní projev.

Bylo to ale jednoduché. Předevčírem večer přijala ystadská policie telefonní hovor. Nějaký muž, který odmítl udat své jméno i říct, odkud volá, a který mluvil nejasným nářečím, oznámil, že nad jezerem Marebo spatřil hořící labutě. Detailnější informace nemohl nebo nechtěl podat. Když mu služba začala pokládat otázky, hovor ukončil. Znovu už nezavola. Telefonát byl zaznamenán, ale ponechán bez reakce, protože právě toho večera měli všichni plné ruce práce s brutálním napadením ve Svarte a s vloupáním do dvou obchodů v centru Ystadu. Došli k závěru, že se jednalo o nějaký optický klam nebo prostě o falešný poplach. Ale jakmile se o tom Wallander od Martinssona dozvěděl, pomyslel si, že je to tak nepravděpodobné, že by se to skutečně mohlo stát.

„Hořící labutě? Kdo by něco takového mohl udělat?“

„Sadista. Člověk, který týrá zvířata.“

„Ty tomu věříš?“

Zastavil u hlavní silnice. Teprve když ji přešel a odbočil na Marebo, odpověděl.

„To vás ve škole neučili? Policajti zas tak často *nevěří*. Chtějí vědět. A zároveň jsou připravení úplně na cokoliv. Včetně toho, že někdo nahlásí něco o hořících labutích. A pak se ukáže, že to je pravda.“

Linda už se dál neptala. Dojeli na parkoviště a vydali se z kopce k vodě. Šla těsně za otcem a představovala si, že už na sobě uniformu má, ačkoliv zatím není vidět.

Obešli jezero, ale po mrtvých labutích nenašli žádnou stopu. Ani jeden si nevšiml, že je někdo sleduje dalekohledem.

O pár dní později, bylo krásné a klidné ráno, odletěla Linda do Stockholmu. Zebra jí pomohla ušít plesové šaty. Byly světle modré s hlubokým výstřihem vpředu i vzadu. Ročník si pronajal starý sál na ulici Hornsgatan. Dorazili všichni, dokonce i třídní ztracený syn. Ze šedesáti osmi studentů, kteří byli v ročníku s Lindou, byl jeden donucen opustit školu v průběhu studia. Ukázalo se totiž, že má velký problém s alkoholem. Nedařilo se mu ho ani skrýt, ani vyřešit. Nikdo netušil, kdo to vyžvanil vedení školy. Nikdy si to neřekli, ale existovala jakási tichá dohoda, že na tom mají všichni stejný podíl viny. Linda ho považovala za třídního ducha. Pořád bude tam někde v podzimní tmě stát a ukrutně toužit, aby ho vzali na milost a přijali zpátky mezi sebe.

Toho večera, kdy se naposledy sešli i s učiteli, vypila Linda poněkud víc vína. Ne že by se nikdy neopila, ale myslela si, že vždycky pozná, kdy má dost. Teď ale pila přes míru. Možná proto, že když se setkala s tolika spolužáky, kteří už začali pracovat, byla netrpělivá ještě víc. Její nejlepší kamarád ze školy, Mattias Olsson, se rozhodl, že se nevrátí do Sundsvallu. Teď pracuje u pořádkové jednotky v Nörrköpingu a už se stihl vyznamenat tím, že zneškodnil vytrénovaného šílence nadopovaného anabolickými steroidy. Linda patřila k té menšině, která stále čekala.

Tancovali. Šaty od Zebry sklidily velký úspěch. Někteří si povídali, jiní zpívali poněkud poťouchlé písničky o učitelském sboru a byl by to prostě krásný večer, kdyby kuchaři neměli v kuchyni televizi.

Pozdní zprávy završila reportáž o tragické události: na silnici někde poblíž Enköpingu byl zastřelen policista. Zpráva se mezi tančícími a opilými adepty na policisty a jejich učiteli rychle rozšířila. Vypnuli hudbu a televizi přenesli z kuchyně do sálu. Linda si později uvědomila, že to pro všechny bylo jako pořádný kopanec do žaludku. Najednou bylo po párty, světla vybledla. Seděli tam v plesových šatech a oblecích a sledovali záběry toho

policisty. Zabili ho, když se s kolegou snažil zastavit kradený vůz. Bylo to jako chladnokrevná poprava. Z auta vyskočili dva muži s automatickými zbraněmi. Použili je, aby zabili, nepředcházela žádná varovná střelba. Párty skončila, realita prudce rozrazila dveře.

Rozešli se pozdě v noci. Linda se cestou k tetě Kristině, u níž měla přespat, zastavila na náměstí Mariatorget a zavolala otci. Byly tři ráno a jeho hlas zněl rozespale. Přesto ji to vytočilo. Jak si může dovolit spát, když před několika hodinami zabili jednoho z kolegů? To mu také řekla.

„To, že nebudu spát, ničemu nepomůže. Kde jsi?“

„Na cestě ke Kristině.“

„To jste se bavili až doteď? Kolik je vlastně hodin?“

„Tři. Párty skončila, když jsme se dozvěděli, co se stalo.“

Slyšela, jak těžce oddechuje. Jako by se pořád ještě nerozhodl, jestli se skutečně vzbudí.

„Co to je za zvuky?“

„Noční provoz. Hledám taxi.“

„Kdo jde s tebou?“

„Nikdo.“

„Nemůžeš uprostřed noci běhat po Stockholmu bez doprovodu!“

„Já to zvládnu. Nejsem malá. Promiň, že jsem tě vzbudila.“

Naštvaně ukončila hovor. Stává se to moc často, pomyslela si. Vypěním. On si neuvědomuje, jak mě dráždí.

Mávla na taxík a odjela do čtvrti Gärdet, kde v rodinném domě žila teta Kristina s manželem a synem, který ještě v osmnácti letech bydlel doma. Kristina jí ustlala na gauči v obývacím pokoji. Oknem pronikalo světlo z ulice. Na jedné polici v knihovně stála fotografie táty, mámy a Lindy. Od té doby, kdy snímek vznikl, uplynulo už hodně let. Tehdy jí bylo čtrnáct, na tu příležitost si dobře pamatovala. Bylo to někdy na jaře, nejspíš v neděli. Jeli do Löderupu. Otec v nějaké soutěži na stanici vyhrál fotoaparát. Když se měli vyfotit, dědeček se najednou rozhodl,

že na fotce být nechce, a zavřel se mezi svými obrazy v zahradním domku. Táta se rozzlobil, Mona se urazila a odešla, Linda se snažila dědu přemluvit, aby se s nimi vyfotil.

„Nebudu na takové fotce, kde se lidi, co se brzo rozejdou, usmívají jakoby nic,“ odpověděl.

Pořád si pamatovala, jak moc to bolelo. Přestože věděla, jak necitlivý její dědeček umí být, cítila se, jako by dostala facku. Pak se ale vzchopila a zeptala se ho, jestli je to pravda a jestli ví něco, o čem neměla tušení.

„Když budeš dělat, že jsi slepá, ničemu to nepomůže,“ řekl na to. „Běž už. Měla bys na té fotce být. Třeba se pletu.“

Seděla na rozestlaném gauči a myslela na to, že dědeček téměř nikdy pravdu neměl. Ale tehdy věděl, o čem mluví. Odmítl být s nimi na snímku, který vyfotili samospouští. Během následujícího roku, posledního, který její rodiče strávili spolu, se napětí stupňovalo.

Tehdy se také dvakrát pokusila o sebevraždu. Poprvé, to se pořezala, ji našel otec. Doteď si dokázala vybavit jeho strach. Ale doktoři mu jistě řekli, že byla mimo nebezpečí. Výčitek k ní směřovalo jen málo, a navíc nikoliv v podobě slov, ale v pohledech a mlčení. Na druhou stranu — díky tomu se strhla poslední divoká hádka, po níž si Mona jednoho dne sbalila kufry a utekla.

Později Linda přemýšlela, že je divné, že na sebe nevezala zodpovědnost za jejich rozvod. Ale s jistou mírou vzdoru si myslela, že jim vlastně prokázala službu. Byla součástí rozpadu manželství, které dávno skončilo. Často si uvědomovala, že ačkoliv měla lehké spaní, nikdy ji přes tenké zdi ložnice neprobudily zvuky, které by svědčily o milostném aktu. Do manželství svých rodičů zatnula klín, který je nakonec od sebe osvobodil.

O druhém pokusu otec neměl tušení. Bylo to největší tajemství, které před ním uchovávala. Někdy věřila, že beztoho zjistil, co se stalo. Ale stejně tak často si říkala, že o druhém pokusu vzít si život netuší. Tehdy to bylo vážné. Naprosto jasně si vybavovala, co se tenkrát stalo.